Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/24/268757

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Visie op zonne- en windenergie gemeente Druten: hoe verder?

Collegedatum: 21 oktober 2025

Kernboodschap
Nadat het concept van de Visie op zonne- en windenergie door het college aan de gemeenteraad werd aangeboden, hebben zich ontwikkelingen rond het RES-bod en de mogelijke inpassing van windinitiatieven door de provincie voorgedaan. Dit riep bij het college vragen op en daarom adviseerde zij tijdens het RTG van 26 juni de visie terug te leggen bij het college. Nadat deze vragen beantwoord zijn, stelt het college een aangepaste visie op. Het streven is om deze in de eerste helft van 2026 gereed te hebben.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
20-9-2018	Besluit Routekaart Energieneutraal Druten 2040 Z/18/019576
20-02-2020	Besluit Visie op zonne-energie Druten Wijchen Z/18/023108
22-4-2021	Besluit Definitief bod RES 1.0 Z/21/047505
28-9-2023	Informatienota planMER RES GMR Arnhem Nijmegen Z/23/129642
16-11-2023	Besluit Routes voor een Lokale Energiestrategie Z/23/134106
25-4-2024	Besluit Druten 2040 - de toekomstvisie Z/24/235527
17-4-2025	Besluit (Geamendeerd aangenomen met aangepast besluit) Spelregels en weging Visie op zonne- en windenergie Druten Z/24/268757

Toelichting
Tijdens het RTG van 26 juni 2025 adviseerde het college om de ter besluitvorming aangeboden ‘Visie op zonne- en windenergie gemeente Druten, Op weg naar 2035’ bij het college terug te leggen. Dit vanwege actuele ontwikkelingen rond het thema. Het rondetafelgesprek heeft hierop verklaart het agendapunt ‘niet behandelrijp’ te achten en het presidium geadviseerd om het voorstel terug in handen van het college te stellen. Daarnaast zijn er tijdens het RTG op- en aanmerkingen geplaatst bij het concept. Deze worden verwerkt in de visie wanneer deze opnieuw ter besluitvorming wordt aangeboden.

In deze informatienota gaan wij in op:

1. De redenen van het college om tijdens het RTG te adviseren de visie terug te leggen bij het college
2. Actuele ontwikkelingen rond windenergie in de regio

3. Een overzicht van de op- en aanmerkingen bij de concept-visie die zijn opgehaald bij de gemeenteraad
4. Hoe verder?

<u>Redenen voor advies tijdens RTG om de Visie op zonne- en windenergie terug te leggen bij het college</u>
De 'Visie op zonne- en windenergie gemeente Druten, Op weg naar 2035' is opgesteld met de uitgangspunten van provincie en RES-regio, namelijk:

- De regio heeft één regionaal RES-bod gedaan. Er bestaan geen afspraken over RES-boden van afzonderlijke gemeenten.
- Als het regionale RES-bod niet wordt gehaald, moet de provincie principe-verzoeken voor geschikte windinitiatieven (lees: binnen de geschikte gebieden volgens PlanMER) in behandeling nemen.
- Gemeenten kunnen dan enkel sturing geven aan waar deze windinitiatieven landen als ze lokaal beleid hebben. De gemeente Druten is daarom met lokaal beleid aan de slag gegaan en heeft in deze lijn een visie opgesteld.
- Het is van belang om de verhouding zonne- en windenergie te verbeteren.

Op 24 juni 2025, ná de behandeling van de visie door het college van B&W en vóór de bespreking van de visie tijdens het RTG van 26 juni, heeft er een overleg tussen Gedeputeerde Staten (GS) en het college van B&W plaatsgevonden. Tijdens dit overleg heeft GS op hoofdlijnen uitgesproken dat de provincie gemeenten aan hun 'eigen bod' houdt en dat een individuele gemeente niet het tekort van de RES-regio als geheel, hoeft te compenseren. Later is dit door de provincie ambtelijk als volgt aangevuld:

> *Provincie Gelderland/GS houden gemeenten en regio's aan het RES-bod dat opgeteld moet leiden tot 6,5 TWh duurzaam opgewekte energie in Gelderland in 2030 of zo spoedig mogelijk daarna. De zon-wind-verhouding speelt hierbij nadrukkelijk mee, onder meer met het oog op kosten en een efficiënt gebruik van het energienetwerk en tegengaan van netcongestie.*
>
> *Dit geldt voor elke gemeente en elke RES-regio, waar gemeenten gezamenlijk het bod moeten invullen. Als gemeenten hierin achterstallig blijven, is er een serieuze kans dat initiatiefnemers zich met een principeverzoek wenden tot de provincie en dat de provincie hieraan vanuit Artikel 9e van de Elektriciteitswet medewerking moet verlenen. Echter wil GS niet dat de ene gemeente ervoor moet opdraaien als een andere de afspraken niet nakomt.*

Op basis van deze uitspraken en van gesprekken met de provincie in de afgelopen periode houdt de provincie Gelderland rekening met het eigen bod/bijdrage van gemeenten. Als deze eigen bijdrage wordt ingevuld, zal de provincie in die gemeente niet actief verzoeken voor windparken in behandeling nemen om ervoor te zorgen dat het regionale totaal aan opwek gehaald wordt. Hiervoor is eerst een gesprek met de regio nodig. De provincie wijst er wel op dat het belangrijk is dat een gemeente beleid maakt, zolang die gemeente zijn eigen bijdrage niet heeft ingevuld. Dit omdat die gemeente anders alsnog het risico loopt dat de provincie initiatieven van ontwikkelaars voor windenergie in die gemeente in behandeling moet nemen.

Verder verwijst de provincie naar de binnen GS vastgestelde provinciale lijn over de voortgang van de RES-en:

Provinciale lijn – voortgang RES-en

- We houden vast aan het RES 1.0 bod van elke regio
- Dit bod wordt ingevuld met tijdig realiseerbare duurzame energieprojecten, momenteel zijn dat voornamelijk zon en wind
- Het bod wordt zo spoedig als mogelijk gerealiseerd (streefdatum 2030)
- Hierbij wordt rekening gehouden met:
  - Een goede ruimtelijke ordening – bestaand/nieuw beleid
  - De impact op het elektriciteitsnetwerk (goede zon/windverhouding)
  - Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod (local for local)
- Voorgaande kan leiden tot andere en nieuwe (zoek)gebieden voor zowel zon als wind. Deze gebieden zien we als concrete invulling van het RES 1.0 bod en niet als nieuwe (wind)initiatieven zoals bedoeld in het coalitieakkoord. Het totale RES-bod blijft gelijk.
- Voor het oppakken van de bevoegdheid blijft de windladder van toepassing.

Tijdens gesprekken met de provincie in de afgelopen periode is meer duidelijk geworden over het standpunt van de provincie. De visie en het bijbehorende raadsvoorstel moet hierop aangepast worden. Daaraan voorafgaand moeten, in overleg met de RES GMR, de volgende vragen beantwoord worden:

- Hoe moet de eigen gemeentelijke bijdrage bepaald worden? Gaat het dan om de bijdrage uitgedrukt in het aantal ingediende projecten of in opgesteld vermogen? Moeten projecten vergund of gerealiseerd zijn? Hoe wordt gekeken naar het onvolledig ingevulde aandeel ‘zon op dak’ in de regionale opgave? Oftewel haalt Druten zijn eigen bijdrage?
- Wat zijn in relatie tot de ‘provinciale lijn – voortgang RES-en’ de consequenties van het gegeven dat zonne- en windenergie in de gemeente Druten niet in balans zijn?
- Wat is de uitspraak van GS om niet actief aan te wijzen juridisch waard gezien de elektriciteitswet? Oftewel welk risico loopt de gemeente zolang zij geen beleid op windenergie heeft? Hoe houdt de gemeente regie?
- Wat betekent dit voor de RES? Het lijkt erop dat het regionale RES-bod niet wordt gehaald. Hoe wordt dit opgelost?

Kortom, als gevolg van het overleg tussen GS en het college van B&W op 24 juni 2025 is een nieuwe situatie ontstaan. Om te voorkomen dat er een visie wordt vastgesteld waarin zaken staan die achterhaald of onduidelijk zijn, is tijdens het RTG van 26 juni 2025 geadviseerd het voorstel bij het college terug te leggen.

Actuele ontwikkelingen

- Deadline RES 2030
  In het Voorontwerp Programma Energiesysteem 24 juni 2025 staat dat de provincie de huidige samenwerking met andere overheden voortzet met als doel het RES-bod van elke regio te halen, maar dat het onwaarschijnlijk is dat het doel in 2030 gerealiseerd is. De provincie zet erop in het doel zo spoedig mogelijk na 2030 te bereiken. Daarvoor zet de provincie zich in samen met de RES-partners. De deadline van 2030 lijkt daarmee dus enigszins versoepelt te zijn.

- Tiphoogte
  De Gelderse Provinciale Staten hebben ingestemd met een minimale afstandsnorm van twee keer de tiphoogte tussen windturbines en 'geluidsgevoelige objecten' zoals woningen. De provincie werkt de plannen verder uit. De normen gaan niet gelden voor de bouw van turbines bij industrieterreinen. De Gedeputeerde gaat uitwerken hoe de afstandsnorm in de omgevingsverordening van de provincie verankerd kan worden. Ook heeft zij de opdracht gekregen binnen zes maanden uit te zoeken of twee keer de tiphoogte voldoende is om 'bescherming' te bieden.

- Lokale energiestrategie
  De lokale energiestrategie (LES) wordt ter besluitvorming voorgelegd in de raadsvergadering van november/december. Hiermee wordt geen besluit genomen over aanvullende duurzame opwek. De LES maakt wel inzichtelijk waarom op termijn meer grootschalige duurzame opwek, anders dan zonne-energie, noodzakelijk is om de eigen energiedoelstellingen te behalen.

Overzicht op- en aanmerkingen RTG

Kernachtig Druten
- Wenst een betere onderbouwing van de gekozen maximale tiphoogte van 35 meter voor erfmolens.
- Wenst een antwoord op de vraag of de gemeente het risico loopt dat er windparken worden ingepast, als de bijdrage aan de RES niet wordt gehaald doordat de realisatie van zonneparken vertraagd vanwege netcongestie.
- Roept het college nogmaals op om uitvoering te geven aan de Motie Vreemd aan de Orde van de Dag die werd aangenomen tijdens de raadsvergadering van 19 juni 2025.

Sociaal Maas en Waal
- Vraagt om een verduidelijking van de vraag in hoeverre windmolens samengaan met weidevogels.

Dorpslijst Afferden namens de gezamenlijke Dorpslijsten
- Wil dat er in de gemeente Druten een afstandsnorm van 4 maal de tiphoogte tot de dichtstbijzijnde woning als voorwaarde geldt.

- Wil een milieukaart die zichtbaar maakt dat windturbines geen ruimtelijke inpasbaarheid hebben in de gemeente Druten.
- Vraagt het college om een weergave van een milieukaart van onze gemeente op basis van windturbines tussen de 240 en 270 meter.
- Wil duidelijke omschrijvingen van een omgevingsfonds en een gebiedsfonds.

De opmerkingen worden meegenomen bij het opstellen van een aangepaste visie.

Hoe verder?
In deze informatienota zijn wij ingegaan op diverse onduidelijkheden en vragen die zijn ontstaan nadat het concept van de Visie op zonne- en windenergie door het college aan de gemeenteraad werd aangeboden. Het college heeft tijd nodig om duidelijkheid te krijgen en een antwoord te krijgen op de vragen die er leven. Als deze duidelijkheid er is, komen wij tot een aangepaste visie. Het streven is om deze aangepaste visie in de eerste helft van 2026 gereed te hebben. De opmerkingen van de gemeenteraad worden hierin meegenomen.

Gevolgen
Nadat er opheldering is over de onduidelijkheden die in deze informatienota zijn genoemd, stelt het college een aangepaste visie op. Het streven is om deze aangepaste visie in de eerste helft van 2026 gereed te hebben.

Communicatie
Inwoners worden hierover geïnformeerd via de gemeentelijk communicatiekanalen. In het bijzonder via www.doemee.drutenwijchen.nl/zon-wind

Uitvoering of Vervolgstappen
Het college zorgt ervoor dat er een antwoord komt op de diverse vragen die in deze informatienota genoemd zijn. Als er duidelijkheid is, komt het college tot een aangepaste visie. Het streven is om deze aangepaste visie in de eerste helft van 2026 gereed te hebben.

Geheimhouding
Niet van toepassing